

تأثیر مالیات بر ارزش افزوده بر سودآوری، سرمایه و منابع مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

عبدالمهدی انصاری

عضو هیأت علمی دانشگاه ولیعصر رفسنجان
ansari1333@yahoo.com

مهدی بهارمقدم

عضو هیأت علمی دانشگاه باهنر کرمان
m.bahar330@yahoo.com

عباس عباسی

کارشناس ارشد حسابداری
abbasabbasi_m@yahoo.com

سودآوری شرکت‌ها یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر ارزش شرکت‌ها و اقبال عمومی از خرید سهام و سرمایه‌گذاری در آنها می‌باشد. شرکت‌های سودآور دارای اعتبار بیشتری در بازارهای سرمایه هستند و با استفاده از این مزیت منابع ارزان‌تری جهت تأمین منابع مالی مورد نیاز خود در دسترس دارند که در تداوم فعالیت و باقی ماندن آنها در بازار رقابت نقش بسزایی دارد. این شرکت‌ها توان تولید محصولات با قیمت‌های مناسب را داشته و می‌توانند ضمن حفظ و افزایش کیفیت محصولات خود سهم خود را در بازار افزایش داده و در جهت رشد و توسعه اقتصادی کشور حرکت نمایند. مسئله سودآوری و تداوم فعالیت شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی ایران نیز با توجه به جهت سیاست‌های کلان اقتصادی دولت به سمت خصوصی‌سازی و اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده و طرح هدفمندی یارانه‌ها به یکی از مهم‌ترین مباحث مطرح در رابطه با شرکت‌ها تبدیل شده است. تحقیق حاضر به دنبال این است که تأثیر مالیات بر ارزش افزوده بر سودآوری، سرمایه و منابع مالی شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی را بررسی نماید. جامعه آماری مورد مطالعه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی (۱۳۸۹-۱۳۸۴) می‌باشد. در این مطالعه، مالیات بر ارزش افزوده به عنوان متغیر مستقل و سودآوری و سرمایه شرکت‌ها به عنوان متغیرهای وابسته مورد بررسی قرار گرفته‌اند. برای آزمون فرضیات از ضرایب همبستگی اسپیرمن و تاو باکندال و نرم‌افزار spss استفاده شده است. نتایج تحقیق بیانگر رابطه مثبت معنادار بین مالیات بر ارزش افزوده و متغیرهای وابسته سودآوری و سرمایه شرکت‌ها می‌باشد. بر این اساس، مالیات بر ارزش افزوده باعث افزایش سودآوری و به تبع آن افزایش کیفیت محصولات و توان رقابت محصولات آنها شده است.

طبقه‌بندی JEL: E22, E61, E62, E64, G32, G38.

واژه‌های کلیدی: سودآوری، مالیات بر ارزش افزوده، سرمایه، تأمین مالی.

۱. مقدمه

بنگاه‌های اقتصادی همواره به دنبال روش‌هایی هستند تا با استفاده از آنها فعالیت‌های جاری خود را تضمین و میزان سودآوری را تا بالاترین حد ممکن افزایش دهند. از آنجا که حداکثر کردن ارزش شرکت‌ها مستلزم اجرای طرح‌های سودآور است. با توجه به شرایط رقابتی در جهان امروز مسئله مهم و حیاتی، تعیین روش تأمین مالی^۱ مناسب در جهت سودآوری و ادامه حیات شرکت‌ها می‌باشد. بنگاه‌های اقتصادی نیز در بدو ورود به تجارت و ادامه فعالیت در آن نیاز به سرمایه و منابع مالی دارند (ایزدی‌نیا و همکاران، ۱۳۸۸).

مدیریت سرمایه در گردش در واحدهای تجاری کوچک که از عوامل ضروری یک اقتصاد پرتحرک و سالم محسوب می‌شود و از عوامل مهم به وجود آوردن فرهنگ کسب و کار و ایجاد مشاغل به‌شمار می‌آید از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. این واحدها که در اغلب کشورهای جهان به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه بخش عمده‌ای از واحدهای تجاری را تشکیل می‌دهند و نیرو محرکه پیشرفت اقتصادی محسوب می‌گردند به دلیل محدودیت در دسترسی به بازارهای سرمایه بلندمدت به میزان زیادی به توانایی مالی مالک خود، اعتبار تجاری و وام‌های کوتاه‌مدت بانکی وابسته‌اند تا بتوانند وجوه نقد، موجودی و دریافتی‌های خود را تأمین نمایند. با این وجود، نرخ ورشکستگی میان شرکت‌های کوچک در مقایسه با شرکت‌های بزرگ بسیار بیشتر است. نتایج تحقیقات در کشورهای توسعه‌یافته نشان داده است که مدیریت مالی ضعیف به‌ویژه مدیریت ضعیف سرمایه در گردش و تأمین مالی بلندمدت نادرست از دلایل عمده ورشکستگی واحدهای تجاری کوچک به‌شمار می‌روند (کسون، ۲۰۰۶).

مالیات بر ارزش افزوده که عبارت است از تفاوت بین ارزش کالاها و خدمات عرضه‌شده با ارزش کالا و خدمات خریداری یا ساخته‌شده توسط شرکت است از یک سو پایه مالیاتی را از مالیات بر درآمد به مالیات بر مصرف تغییر می‌دهد و با افزایش قیمت کالا و خدمات و به تبع آن کاهش تقاضا، توجه سرمایه‌گذاران را به بخش‌های مولد معطوف نموده و مانع انتقال سرمایه‌ها به بخش‌های خدماتی و غیرمولد می‌شود و از سوی دیگر با شفاف‌سازی معاملات از انجام معاملات زیرزمینی جلوگیری می‌کند (آقانظری، ۱۳۸۷).

این نوع مالیات به‌عنوان یک منبع تأمین مالی بدون هزینه مورد استفاده شرکت‌ها قرار گرفته و ضمن تأثیر بر میزان سود دوره و به تبع آن سود انباشته تأثیر می‌گذارد.

در این مقاله، ابتدا به بیان مسئله و اهمیت آن پرداخته و در ادامه پیشینه تحقیق و مبانی نظری مرتبط با موضوع تحقیق ارائه می‌گردد. سپس به بیان اهداف، سؤالات و فرضیات تحقیق پرداخته می‌شود و ضمن تشریح نحوه گردآوری و اندازه‌گیری متغیرها فرضیات تحقیق بررسی و بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها نتایج حاصل از تحقیق بیان و پیشنهادات لازم ارائه می‌گردد.

۲. بیان مسئله و اهمیت آن

بر اساس قانون مالیات بر ارزش افزوده که از اول مهرماه ۱۳۸۷ در ایران اجرا گردید مؤسسات اقتصادی مکلف شدند درصدی از ارزش افزوده کالاها و خدماتی را که تولید و ارائه می‌نمایند از خریداران اخذ و به حساب ادارات مالیاتی واریز نمایند.

مالیات بر ارزش افزوده ضمن اصلاح و تغییر الگوی مصرف، میزان فروش و سود شرکت‌ها را تغییر می‌دهد و بر سرمایه آنها تأثیر می‌گذارد (آرن و اندومادو، ۱۹۹۷).

از آنجا که بررسی و تعیین میزان و چگونگی این تأثیر نقش مهمی در چگونگی اجرا و تدوین قوانین و مقررات مربوطه توسط دولت دارد و به مدیران شرکت‌ها در اتخاذ تصمیمات مناسب کمک می‌نماید. در این تحقیق ضمن بررسی نسبت سود خالص شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران این موضوع مطرح می‌شود که مالیات بر ارزش افزوده چگونه با افزایش یا کاهش میزان سود بر سرمایه آنها تأثیر می‌گذارد؟

۳. پیشینه تحقیق

عمده تحقیقات داخلی به عمل آمده در خصوص آثار تورمی مالیات بر ارزش افزوده بر اقتصاد ایران و چگونگی توزیع درآمد است که در قالب موارد زیر می‌توان به برخی از آنها اشاره نمود.

صادقی (۱۳۷۹) در بررسی آثار تورمی مالیات بر ارزش افزوده بر بخش‌های مختلف اقتصاد ایران به بررسی سه دسته کلی آثار قیمتی (تورمی)، توزیعی و درآمدی پرداختند. نتایج حاصل از این بررسی نشان داد که در ۷۸ بخش مورد مطالعه در اقتصاد ایران، مالیات بر ارزش افزوده بر ۳۶ بخش آثار قیمتی ضعیف، ۱۳ بخش آثار قیمتی متوسط و بر ۲۹ بخش آثار قیمتی شدید دارد.

نتایج حاصل از تحقیق صادقی (۱۳۸۲). در بررسی آثار تورمی و درآمدی مالیات بر ارزش افزوده در ایران نشان می‌دهد که در ۲۹ بخش اقتصادی مورد مطالعه، مالیات بر ارزش افزوده بر ۱۱ بخش آثار قیمتی شدید و بر ۱۸ بخش آثار قیمتی ضعیف دارد.

فریدزاده و همکاران (۱۳۸۹) به بررسی آثار قیمتی مالیات بر ارزش افزوده در ایران پرداختند. نتایج حاصل از این بررسی نشان می‌دهد در صورت اعمال مالیات بر ارزش افزوده با نرخ ۳ درصد شاخص عمومی قیمت‌ها با نرخ ۱/۵ درصد افزایش خواهد داشت که پس از معاف نمودن برخی محصولات و اجرای ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده این افزایش ۰/۸ درصد خواهد بود. ارشدی و مهدوی (۱۳۹۰) با فرض ثابت بودن وضعیت اقتصادی و متغیرهای اقتصادی و فروض محدودکننده به بررسی اثر قیمتی ناشی از اعمال مالیات بر ارزش افزوده بر قیمت تمام‌شده بخش‌های مختلف اقتصادی کشور پرداختند. نتایج بررسی آنها نشان می‌دهد اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده اثر قیمتی بسیار ناچیزی بر قیمت تمام‌شده بخش‌های مورد بررسی خواهد داشت. آرن و اندومادو (۱۹۹۷) در بررسی تأثیر مالیات بر ارزش افزوده بر ساختار سرمایه و سودآوری صنایع تولید ماءالشعیر نیجریه و با تحلیل نسبت بدهی آنها دریافتند مالیات ارزش افزوده از طریق کاهش مصرف و حجم فروش منجر به کاهش ظرفیت تولید و سود خالص شرکت‌ها می‌شود و بر ساختار سرمایه آنها تأثیرگذار است. هریسون و کرلاو (۲۰۰۵) به بررسی روش‌های بازپرداخت مالیات بر ارزش افزوده در ۳۶ کشور توسعه‌یافته و در حال توسعه پرداخته و به این نتیجه رسیدند با توجه به تمایلاتی که از سوی پرداخت‌کنندگان مالیات بر ارزش افزوده برای جعل، تقلب و عدم پرداخت به موقع مالیات بر ارزش افزوده وجود دارد، هدف اصلی ادارات مالیاتی از اجرای مالیات بر ارزش افزوده تأمین نشده است و برای حل این مشکلات می‌بایست قوانین مالیات بر ارزش افزوده را با منافع پرداخت‌کنندگان هماهنگ نمایند.

۴. ادبیات تحقیق و چارچوب نظری

۴-۱. مالیات بر ارزش افزوده و مزایای آن

موضوع مالیات بر ارزش افزوده در سال ۱۹۱۸ جهت فائق آمدن بر مشکلات ناشی از جنگ جهانی اول توسط فون زیمنس^۱ در آلمان طرح‌ریزی شد. این مالیات اغلب مالیات بر مصرف نامیده می‌شود، زیرا ارزش افزوده بنگاه تفاوت بین دریافتی‌ها و هزینه نهادهای خریداری شده است که ممکن است به‌عنوان ارزش خالص مصرف نهادهای بنگاه تلقی شود (آرویند، ۲۰۰۷).

۴-۱-۱. انواع مالیات بر ارزش افزوده

به طور کلی، سه نوع مالیات بر ارزش افزوده وجود دارد:

الف) مالیات بر ارزش افزوده از نوع تولیدی

در این روش، مالیات کلی بر فروش اعمال می شود. به عبارت دیگر، کالاهای مصرفی و سرمایه‌ای مشمول این نوع مالیات قرار می گیرد (تجلی، ۱۳۷۹).

ب) مالیات بر ارزش افزوده از نوع مصرفی

در این روش تنها کالاهای مصرفی مشمول مالیات می باشند و نرخ استهلاک و مخارج مربوط به کالاهای سرمایه‌ای نیز از شمول پایه مالیاتی خارج می شود (آقایی و کمیجانی، ۱۳۸۰).

ج) مالیات بر ارزش افزوده از نوع درآمدی

پایه این نوع مالیات مجموعه درآمد پرداختی به عوامل پس از کسر مخارج دولت بابت حقوق و دستمزد است از این رو آن را مالیات بر ارزش افزوده از نوع درآمدی نامیده اند (تجلی، ۱۳۷۹).

۴-۱-۲. نرخ‌های مالیات بر ارزش افزوده

نرخ‌های مالیاتی از این دیدگاه که می تواند به عنوان ابزار و اهرمی مفید برای تحقق اهداف اقتصادی و اجتماعی ناشی از وضع مالیات‌ها از جمله مالیات بر ارزش افزوده مورد استفاده قرار گیرند به چهار دسته طبقه بندی می شوند:

- نرخ استاندارد که کالاها و خدمات اغلب بر اساس آن مشمول مالیات می شوند.
- نرخ زیر نرخ استاندارد که اغلب به موارد حمایتی مربوط می شود.
- نرخ بالای نرخ استاندارد که کالاها و خدمات تجملی و لوکس را شامل می شود.
- نرخ صفر که معمولاً به صادرکنندگان تعلق می گیرد به مواردی اطلاق می گردد که فروش‌های یک مؤدی مشمول مالیات نبوده و مالیات‌های متعلق به خریدهای مؤدی به وی مسترد می گردد (آقایی و کمیجانی، ۱۳۸۰).

۴-۱-۳. مزایای مالیات بر ارزش افزوده

۴-۱-۳-۱. ایجاد منبع درآمدی جدید جهت پاسخگویی به هزینه‌های دولت

از آنجا که مالیات بر ارزش افزوده از مصرف که به عنوان بخشی از تولید ناخالص داخلی کمتر دچار نوسان می شود گرفته می شود، اعمال آن باعث ایجاد نوعی درآمد ثابت برای دولت می باشد.

۴-۳-۱. پایه مالیاتی گسترده

از آنجا که در یک نظام مالیاتی، گسترده کردن پایه مالیاتی جهت کاهش نرخ مالیات از اولویت بالایی برخوردار است و موجب کاهش اختلال در اقتصاد می‌شود، طراحی موفقیت‌آمیز مالیات بر ارزش افزوده، انتقال از یک پایه مالیاتی محدود به پایه گسترده‌تر را سهولت بخشیده و محقق می‌سازد.

۴-۳-۳. جلوگیری از فرار مالیاتی

مزیت دیگر مالیات بر ارزش افزوده در رابطه با جلوگیری از فرار مالیاتی بنگاه‌ها، خاصیت خود کنترلی آن است که طی آن سایر بنگاه‌هایی که از یک بنگاه خرید می‌نمایند جهت استفاده از اعتبار مالیاتی و کاهش میزان بدهی مالیاتی خود میزان خریدها را به ادارات مالیاتی اعلام می‌نمایند (آقایی و کمیجانی، ۱۳۸۰).

۴-۱-۴. معایب مالیات بر ارزش افزوده

۴-۱-۴-۱. بالا بودن هزینه‌های اجرایی

منتقدین مالیات بر ارزش افزوده معتقدند که هزینه‌های اجرایی این نوع مالیات در زمان معرفی به دلیل جدید بودن بسیار بالا است.

۴-۴-۱. موضوعات عدالت اجتماعی

با این فرض که خانوارهای دارای درآمد پایین‌تر سهم بیشتری از درآمد خود را نسبت به خانوارهای با درآمد بالاتر مصرف می‌نمایند وضع این نوع مالیات با پایه وسیع و نرخ واحد، فشار مالیاتی بیشتری را بر خانوارهای با درآمد پایین‌تر به صورت سهمی از درآمد خواهد داشت (آقایی و کمیجانی، ۱۳۸۰).

۵. اهداف، پرسش‌ها و فرضیات

تعیین وجود یا عدم وجود یک رابطه معنادار بین مالیات بر ارزش افزوده و سودآوری شرکت‌ها به‌عنوان هدف اساسی مطرح و مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این رابطه، پرسش‌های زیر قابل طرح است:

- آیا مالیات بر ارزش افزوده بر سودآوری شرکت‌ها تأثیر دارد؟

- آیا مالیات بر ارزش افزوده بر سرمایه و منابع مالی شرکت‌ها و مؤسسات اقتصادی تأثیر دارد؟

۵-۱. فرضیات تحقیق

- بین مالیات بر ارزش افزوده و سودآوری شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

- بین مالیات بر ارزش افزوده و سرمایه و منابع مالی شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

۶. روش تحقیق

این تحقیق از نوع تحقیقات شبه تجربی در حوزه تحقیقات اثباتی حسابداری می‌باشد. در این تحقیق اطلاعات مالی و صورت‌های مالی و یادداشت‌های همراه مربوط به شرکت‌های مورد مطالعه و با کمک لوح‌های فشرده سازمان بورس و اوراق بهادار تهران مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۶-۱. نحوه گردآوری و اندازه‌گیری متغیرها

در تحقیق حاضر برای دستیابی به اطلاعات و داده‌های مندرج در صورت‌های مالی شرکت‌ها به بانک اطلاعاتی سازمان بورس اوراق بهادار تهران و مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی سازمان بورس و اوراق بهادار مراجعه و اطلاعات مورد نیاز استخراج گردیده است.

در این رابطه، داده‌های مورد نیاز پس از استخراج وارد صفحه گسترده Excel شده و با استفاده از آماره‌های توصیفی، میانگین و انحراف معیار، میانه (مد) و چولگی و کشیدگی و همچنین آماره‌های استنباطی نظیر آزمون‌های همبستگی اسپیرمن^۱ و تاو^۲کنندال^۳ برای بررسی و اثبات رابطه بین متغیرها و همچنین آزمون تحلیل واریانس یک‌سویه T مستقل مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.

سود خالص شرکت‌ها و سرمایه به‌عنوان متغیر وابسته مطرح می‌شوند و تأثیر متغیر مستقل مالیات بر ارزش افزوده بر آنها مورد بررسی قرار گرفته است.

نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران^۴ و روش نمونه‌گیری روش حذفی است که با توجه به گستردگی جامعه آماری ۱۱۶ شرکت با روش حذفی به‌عنوان نمونه انتخاب شده‌اند. این شرکت‌ها می‌بایست دارای ویژگی‌های زیر باشند:

- در سال ۱۳۸۷ مشمول قانون مالیات بر ارزش افزوده شناخته شده باشند.

- سال مالی آنها منتهی به پایان اسفند باشد.

- طی سال‌های (۱۳۸۹-۱۳۸۴) تغییر سال مالی نداشته باشند.

- در گروه شرکت‌های غیرمالی باشند.

۶-۲. روش‌های آماری تحقیق

از آنجا که نحوه همبستگی و ارتباط دو متغیر برای پیش‌بینی یا کنترل آنها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است برای تعیین و سنجش نوع و چگونگی این ارتباط و همبستگی ضریب‌های گوناگونی از جمله

---

1. Spearman Correlation
2. Kendall's Tau b
3. Cochran

همبستگی پیرسون، همبستگی اسپیرمن و همبستگی تاو b کندانال استفاده می‌شود که در این تحقیق از ضرایب اسپیرمن و تاو b کندانال استفاده شده است. H_0 بیانگر عدم وجود رابطه و همبستگی و فرض H_1 نیز وجود همبستگی را فرض می‌کند.

۷. بررسی فرضیات تحقیق

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضرایب همبستگی اسپیرمن و تاو b کندانال بین متغیر میزان مالیات بر ارزش افزوده و متغیرهای وابسته سودآوری و سرمایه کوچکتر از سطح معناداری $\alpha = 0.05$ هستند، بنابراین در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می‌شود و می‌توان گفت بین مالیات بر ارزش افزوده و سودآوری و سرمایه شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد. علاوه بر این، مثبت بودن ضرایب همبستگی نشان‌دهنده رابطه مستقیم بین متغیر مستقل و متغیرهای وابسته است.

جدول ۱. آماره‌های آزمون همبستگی اسپیرمن و تاو b کندانال مربوط به رابطه بین مالیات بر ارزش افزوده و سودآوری و سرمایه

متغیر وابسته	متغیر مستقل	مالیات بر ارزش افزوده					
		اسپیرمن		تاو b کندانال		وجود رابطه	نوع رابطه
متغیر وابسته	ضریب همبستگی	معناداری	تعداد	ضریب همبستگی	معناداری	تعداد	معنادار
سودآوری شرکت‌ها	۰/۳۹۳	۰/۰۰۰	۳۴۷	۰/۲۷۶	۰/۰۰۰	۳۴۷	دارد
سرمایه	۰/۱۲۵	۰/۰۱۹	۳۴۸	۰/۰۸۴	۰/۰۱۹	۳۴۸	دارد

مأخذ: نتایج تحقیق.

۸. نتیجه‌گیری و پیشنهادات

نتایج تجزیه و تحلیل و آزمون فرضیه اول حاکی از وجود یک رابطه مثبت و معنادار بین مالیات بر ارزش افزوده و سودآوری شرکت‌ها می‌باشد. هرچند نتایج تحقیقات صادقی و فدایی خوراسگانی (۱۳۸۱) و تحقیق صادقی (۱۳۸۲) حاکی از این است که اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده بر اغلب بخش‌های اقتصاد تأثیر توری ضعیف دارد و این تورم و افزایش قیمت بر میزان فروش و در نتیجه سودآوری آنها تأثیر می‌گذارد. آرن و اندومادو (۱۹۹۷) نیز در بررسی تأثیر مالیات بر ارزش افزوده بر ساختار سرمایه و سودآوری شرکت‌های صنعت ماء‌الشعیر نیجریه به این نتیجه دست یافتند.

با توجه به نظر صاحب‌نظران مالیه عمومی با افزایش درآمد دولت از طریق اعمال مالیات بر ارزش افزوده، کسری بودجه کاهش می‌یابد و نیاز دولت به استقراض از سیستم بانکی نیز کاهش پیدا می‌کند. در نتیجه، نرخ بهره پایین می‌آید و به تبع آن سرمایه‌گذاری افزایش می‌یابد و افزایش سرمایه‌گذاری موجب افزایش تولید و کاهش تورم می‌شود، بنابراین با افزایش تولید، قیمت کالاها و خدمات با اعمال مالیات بر ارزش افزوده تغییر چندانی نیافته است و در نتیجه فروش و سودآوری شرکت نیز دچار کاهش نخواهد شد.

آزمون فرضیه دوم نیز بیانگر وجود رابطه مثبت و معنادار بین مالیات بر ارزش افزوده و سرمایه شرکت‌ها می‌باشد. از آنجا که پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معمولاً هر سه ماه یکبار با ارائه اظهارنامه مالیاتی صورت می‌گیرد همواره مبالغ وصولی تحت عنوان مالیات بر ارزش افزوده پرداختنی به‌عنوان منبع مالی خارجی فاقد هزینه در اختیار مدیران قرار می‌گیرد که ضمن بالابردن نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام میزان نقدینگی و سرمایه موجود را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

به‌منظور استفاده از مزایای مالیات بر ارزش افزوده به‌عنوان یک منبع تأمین مالی رایگان، مدیران مالی در تعیین میزان و زمان خرید کالا و مواد اولیه می‌بایست جهت وصول مالیات بر ارزش افزوده پرداختی به فروشندگان کالا و مواد اولیه، مدت زمان بین خرید مواد اولیه یا کالا و تکمیل و فروش آن را به حداقل برسانند. همچنین، از ابتدای قانون برنامه پنجم توسعه هر سال با یک درصد افزایش در نرخ مالیات بر ارزش افزوده در دستور کار مسئولین امر قرار خواهد گرفت. اثر این افزایش نرخ بر قیمت تمام‌شده محصولات می‌بایست مدنظر مدیران شرکت‌ها قرار گیرد. در ادامه، پیشنهاداتی برای تحقیقات آتی به شرح زیر ارائه می‌گردد:

- با توجه به تأثیر جرایم مالیاتی از جمله جرایم مربوط به مالیات بر ارزش افزوده در سودآوری

شرکت‌ها بررسی این موضوع می‌تواند به‌عنوان یک تحقیق در دستور کار قرار گیرد.

- در نظام مالیات بر ارزش افزوده، مصرف‌کنندگان نهایی می‌بایست مبلغ بیشتری از درآمد

خود را جهت خرید کالاها و خدمات پرداخت نمایند، بنابراین بررسی تأثیر این نوع مالیات بر میزان پس‌انداز در جامعه می‌تواند موضوع تحقیقات آتی باشد.

منابع

- آقانظری، حسن (۱۳۸۷)، "تبیین مشترکات بین خراج و مالیات بر ارزش افزوده"، *فصلنامه تخصصی مالیات*، دوره جدید، شماره اول، سال ۱۶، مسلسل ۴۹، صص ۱۹۰-۱۷۹.
- آقایی، الله محمد و اکبر کیمجانی (۱۳۸۰)، "مبانی نظری قانون مالیات بر ارزش افزوده در راستای اصلاح نظام مالیاتی"، *فصلنامه پژوهشنامه اقتصادی*، شماره ۲، پاییز، صص ۱۵۸-۱۳۵.
- ارشدی، علی و مهران مهدوی (۱۳۹۰)، "بررسی آثار قیمتی اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده در ایران"، *فصلنامه تحقیقات مدل‌سازی اقتصادی*، شماره ۴، تابستان، صص ۳۰-۱.
- ایزدی‌نیا و همکاران (۱۳۸۸)، "مقاله تأثیر ساختار سرمایه بر نرخ سهام و درآمد هر سهم"، *فصلنامه تحقیقات حسابداری و حسابرسی*، شماره ۳، پاییز، صص ۱۶۱-۱۳۶.
- تجلی، سیدآیت‌الله (۱۳۷۹)، "مبانی نظری مالیات بر ارزش افزوده"، *مجله سیاسی، اقتصادی*، شماره‌های ۱۵۴-۱۵۳، صص ۲۶۹-۲۵۸.
- صادقی، فاطمه (۱۳۸۲)، *بررسی آثار تورمی و درآمدی مالیات بر ارزش افزوده بر بخش‌های مختلف اقتصادی در ایران (تحلیل داده - ستانده)*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهرا (س).
- صادقی، مهدی (۱۳۷۹)، *بررسی آثار تورمی مالیات بر ارزش افزوده بر بخش‌های مختلف اقتصادی در ایران (تحلیل داده - ستانده)*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد، دانشگاه امام صادق (ع).
- فریدزاده، علی و همکاران (۱۳۸۹)، "مقاله بررسی آثار قیمتی مالیات بر ارزش افزوده با استفاده از تکنیک داده و ستاده (مورد ایران)"، *فصلنامه پژوهشی اقتصادی ایران*، سال ۱۶، شماره ۴۷، تابستان، صص ۱۲۷-۱۰۵.
- Arene C. J. & S. O. N. Domadu (1997), "Impact of Value-Added Tax on the Capital Structure and Profitability of Premier Breweries Plc, Nigeria", Post- Graduate Research Fellow in the Department of Agriculture Economics, University Nigeria, Nsukka, Nigeria.
- Arvind, Ashta (2007), "Strategic Aspects of Value Added Tax (VAT)", Burgundy School of Business (Groupe ESC Dijon-Bourgogne).
- Graham, Harrison & Russell Krelove (2005), "VAT Refunds: A Review of Country Experience, Authorized for Distribution by Jean-Paul Bodin", November.
- Kesseven, Padachi (2006), International Review of Business Research Papers Trends in Working Capital Management and its Impact on Firms, Vol. 2, No. 2, October, PP. 45 -58.